Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 58 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 26, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 26-го БЕРЕЗНЯ 1997 р. Ч. 58 РІК CIV.

УКРАЇНА З ЧАСОМ ХОЧЕ СТАТИ ЧЛЕНОМ НАТО

Брюссель. — Стратегічною метою України є не тільки інтеграція в європейські і євроатлантичні структури безпеки, але й у Північно-атлантійський оборонний союз, сказав в штаб-квартирі НАТО міністер закордонних справ Геннадій Удовенко, згідно з повідомленнями засобів масової інформації.

Г. Удовенко провів у Брюсселі першу туру переговорів з секретарем НАТО Гавієром Соляною у справі підписання угоди між альянсом і Україною про спеціяльні відносини. Виступаючи перед журналістами, Г. Удовенко висловив задоволення результатами і поінформував, що наступного тижня експертна група почне узгоджувати текст і параметри договору. Серед основних його принципів — це відкритість альянсу демократичним країнам Европи, включно з Україною, а також гарантія свободи вибору приєднання чи неприєднання країн до існуючих оборонних структур.

Міністер також заявив, що відносини НАТО і України перешкодять відновленню „зон впливу і домінування в Европі". На засіданні Ради НАТО він сказав, що у зв'язку з поширенням НАТО і непередбачливістю Росії Україна тепер стоїть перед серйозними проблемами. Національна безпека України з огляду на реформи у Збройних Силах і односторонню відмову від ядерної зброї є вразливою. Разом з тим бракує умов для власної заяви України про вступ до НАТО.

Керівник управління аналізи і плянування Міністерства Закордонних Справ Ігор Харченко, говорячи про переговори, зазначив, що „в цьому процесі для України завдання номер один — якнайліпше застерегти свої національні інтереси". Він заявив, що відносини НАТО і України розвиваються „в позитивному напрямі" і висловив певність, що праця над двосторонньою угодою буде завершена найближчим часом.

„Самостійність України — це конечність", — сказав Кіссінджер

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Німецький щоденник „Дер Тагесшпігель", що появляється в Берліні, подав з датою 16-го березня довше звідомлення із слова колишнього міністра закордонних справ ЗСА Генрі Кіссінджера, яке він мав у суботу, 15-го березня, в Берліні, в часі дводенної конференції на тему геополітичного оформлення Центральної Европи. Як відомо, конференцію зорганізували і спонзорували Центр для стратегічних і міжнародних студій у Вашінгтоні враз із Американсько-українським дорадчим комітетом та Інститутом Аспен.

Г. Кіссінджер у своїй промові перестерігав перед „порожнечою сил" у Центральній Европі, яка постає із-за того, що НАТО не поширюється на держави Східної Европи, зате веде політичні переговори лише з Росією, яка старається не допустити до включення у НАТО своїх сусідів. Запевняючи присутніх, що він стоїть за співпрацею західних держав з Росією, Г. Кіссінджер таки остерігав перед ілюзоричним переконанням, що в Росії панує вже тепер демократія, коли там на ділі далі найсильніший голос мають комуністи із своїми зазіханнями поширити силу та впливи Росії.

З уваги на те, що одною із головних тем конференції, на якій зібралися фахівці Німеччини, ЗСА, Польщі та України, було майбутнє України, Г. Кіссінджер закликав західні держави до підтримки самостійної України, кажучи: „Незалежна Україна — це абсолютна конечність. Якщо 60 мільйонів українців не зможуть свобідно рішати свою долю, ми будемо змушені повторити історію". На думку Г. Кіссінджера страх України та інших сусідних держав, що були раніше під совєтським пануванням, є оправданий і живий. „Немає держави, яка викликувала б такий переляк у сусідів, як Росія. І ці сусіди мають право боятися, це не є фантазія".

Вершинна конференція була успішною, але не щодо НАТО

Гельсінкі, Фінляндія. — На згаданій конференції минулого тижня президенти Билл Клінтон і російський Борис Єльцин погодились на тому, що мають право мати інші думки щодо поширення НАТО на схід. Одначе вони дійшли до формальної згоди, що Росія окремо переговорюватиме з НАТО про її особливе партнерство з цим військовим союзом та підпише договір про це партнерство ще перед початком запланованої на липень конференції НАТО у Мадриді.

Закінчуючи цю дводенну конференцію, обидва президенти відповідали на запити репортерів засобів масової інформації в спосіб, який вміло підкреслював силу їхнього союзу та особистої злагоди. Крім того обидва зазначували про успішність їхньої зустрічі, зокрема коли йдеться про справи роззброєння. Президент Б. Клінтон закликав до надання більшої ролі Росії на зустрічі „великої сімки" запланованої у Денвері цього літа, яку відразу переіменував на „вершинну конференцію вісьмох".

Президент Б. Клінтон підкреслив, що на цю конференцію вони не їхали переконувати один одного змінити свої погляди щодо незгод, але радше надіялись знайти можливість відсунути незгоди та зміряти до цілей, обов'язків і можливостей, котрі вони поділяють. А президент Б. Єльцин твердо заявив, що „відкрито нову стадію американсько-російського співкування".

Хоч Б. Єльцин не повіз спеціяльних пільг назад, крім однорічного продовження для демонтації ядерних боєголовок і ракетних шахт, все ж таки він уважає теперішні його стосунки з президентом Б. Клінтоном великим успіхом. У цьому він тепер мусить тільки переконати не тільки ворожу йому Державну думу Росії, але в першу чергу російську громадськість.

Ізраїль вимагає припинення тероризму

Єрусалим, Ізраїль. — У неділю, 23-го березня, уряд Ізраїля публічно звернувся з погрозливою вимогою до Палестинської влади негайно зробити заходи для припинення терористичних акцій.

Ця офіційна заява ізраїльського уряду появилася зразу після засідання Комітету національної безпеки при кабінеті міністрів і була підтримана зухвалими публічними закликами прем'єр-міністра Беньяміна Нетаняґу та його керівниками державної безпеки, включно зі звинуваченням в сторону проводу Палестинської влади, що це він посередньо дав „зелене світло" на терористичні акції та провокації вуличних заколотів і порушення порядку.

Палестинське керівництво з обуренням відкинуло ці звинувачення, а палестинська молодь знову обкидувала жидівських вояків камінням на вулицях Геброну. Одначе цим разом палестинській поліції вдалося успокоїти маніфестуючу молодь, а жидівські вояки стрималися від будь-якої збройної акції. Тим часом жидівські війська державної безпеки були на поготові, щоб запобігти можливим новим терористичним нападам, подібним до того, що вчинено у п'ятницю, 21-го березня, в одній з кварень Тель-Авіву, де вбито три жінки.

Нові терористичні дії та вуличні демонстрації, на думку аналітиків, є наслідком провокуючого рішення уряду Ізраїля будувати житлові приміщення для жидівських переселенців у заселеному палестинцями східньому Єрусалимі, котре в майбутніх мирних переговорах може стати кісткою незгоди і зовсім зірвати цей процес.

До "Европейського вибору" вступили ще два депутати

Київ (УНІАР). — Як повідомив координатор неформального міжфракційного депутатського об'єднання "Европейський вибір" Володимир Ємельянов (група "Реформи"), до об'єднання вступили ще два народних депутати: секретар комісії Верховної Ради України з питань правної політики і судово-правної реформи Ігор Коліушко (група "Реформи") і голова Верховної Ради України 12-го скликання та член комісії Верховної Ради України з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування Іван Плющ (група "Конституційний центр").

Тепер це об'єднання — найпотужніше в парляменті і нараховує 111 депутатів.

Знайдено мертвим депутата-комуніста

Київ. — Одного з депутатів-комуністів знайдено мертвим у його ж власній київській квартирі, повідомили засоби масової інформації.

53-річний Микола Заварзін був членом Комісії з питань оборони і державної безпеки і належав до фракції „Комуністи за соціяльну справедливість і народовладдя".

Згідно з повідомленням агентства Ройтерс, не було негайних доказів того, чи М. Заварзін помер насильницькою смертю, чи внаслідок вторгнення в його помешкання, розміщеного в престижевій дільниці під назвою Царське Село.

УНІАР повідомила, що при виявленні тіла депутата навколо лежали ліки і відкритий телефонічний довідник, що вказує, можливо, на серцевий приступ.

Кілька днів перед смертю депутата не було на засіданні Верховної Ради, а вранці 22-го березня він мав бути у своїй виборчій окрузі на Донеччині, однак туди не приїхав.

Ройтерс повідомив, що міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко і два його заступники відвідали квартиру М. Заварзіна, де медичні експерти вели слідство.

Сім кораблів НАТО прибули в Україну

Одеса. — 23-го березня до Одеського морського порту прибули сім кораблів НАТО, яких зустріла юрба дружньо настроєних одеситів і невелика група протестуючих лівих, повідомили засоби масової інформації.

Десятки мешканців Одеси привітно усміхалися і махали руками морякам, що прибували на фрегатах, які належать Греції, Німеччині, Італії, Голляндії, Туреччині, ЗСА і Великобританії.

Однак біля 20 лівих демонстрантів, які назвали себе „патріотами", виставили пікет з гаслами: „НАТО забирайся додому!", „Ні — мілітаризації Чорного моря!".

Сім суден, яких також супроводив флагманський корабель Військово-Морських Сил України „Гетьман Сагайдачний", прибули в Україну з триденною дружньою візитою. Капітани і члени залоги мають зустрітися з вищим командуванням української фльоти, місцевими урядовцями і представниками Церкви. Крім того, вони збираються побувати на екскурсії в місті та приміських районах.

Одесити в свою чергу зможуть відвідати і оглянути 24-25-го березня британський есмінець та інші фрегати.

Візита сімох кораблів вважається жестом доброї волі України, яка є активним членом програми НАТО „Партнерство для миру". Командувач з'єднаним оперативним загоном НАТО у Середземному морі Констандимос Мікідіядіс сказав УНІАР, що відвідини кораблів не носять політичного характеру.

Однак судна НАТО прибули в Україну відразу після гельсінкської зустрічі президентів ЗСА і Росії, які не змогли знайти спільну мову щодо поширення Північно-атлантійського союзу. Як відомо, Москва виступає проти прийняття нових членів в НАТО в той час, як Київ ні.

Цього літа в Чорному морі мають відбутися американсько-українські морські навчання „Сі Бріз-97", проти яких Росія не раз гостро висловлювалася.

В рамках навчань американські війська мають висадитися на Кримський півострів, який багато росіян до цього часу вважають своєю територією.

Москва обурена початковим сценарієм навчань, який передбачав придушення повстання сепаратистів, підтримуваних сусідньою державою. Це мимоволі ставило НАТО і Росію в пряму конфронтацію.

Хоч у пляні навчань вже немає згадки про кримських росіян, незадоволених українською владою в Криму, Москва все ще розглядає навчання як загрозу і відмовилася брати в них участь.

Росію дратує все тісніша співпраця Києва з НАТО і вона не хоче допустити членства України в цій організації.

Україна ж покищо не пише заяву про вступ до НАТО, однак випрацьовує зі союзом спеціяльну угоду, яка не дозволила б Росії зробити її територію своєю сферою впливу.

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

У зв'язку зі складною діягнозою хвороби Івана Дзюби та враховуючи незадовільний рівень лікарень України, Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ) постарався про приїзд Івана Дзюби до ЗСА. Д-р Іван Дзюба — визначний літературний критик, колишній міністер культури України, провідний член дисидентського руху опору.

Діягноза недуги І. Дзюби, уточнена лікарями в ЗСА д-ром Любомиром Явним та д-ром Андрієм Бурачинським, вказує на необхідність негайної операції. Операцію серця (bypass) треба робити негайно тому, що стан здоров'я хворого дуже загрозливий.

Хоча вище згадані лікарі піклуються І. Дзюбою на громадських засадах та перебрали на себе чимало коштів, пов'язаних із лікуванням, є інші поважні медичні видатки, пов'язані з операцією. ККДУ зобов'язався зайнятися збіркою фондів на покриття цих коштів. Прохається усіх людей доброї волі допомогти ККДУ у цьому благородному ділі. Пожертви звільнені від оподаткування проситься слати на адресу: Coordinating Committee to Aid Ukraine, 66 Susan Dr., Chatham Township, New Jersey 07928.

Управа ККДУ

В Україні вкрали два шедеври світового мистецтва

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформує „Ню Йорк Таймс" з 22-го березня, з Мистецького Музею у Полтаві три замасковані злочинці, загрозивши працівникам зброєю, вкрали дві цінні картини вартости 800,000 дол. Ці картини, — це „Мертва природа" виконана данським мистцем із XVII століття Клярі Петерс і „Боротьба з турками" французького художника XIX століття Ф. В. Е. Делякруа. Обидві ці картини були найціннішим скарбом музею у Полтаві. Злодії зайшли до музею в часі, коли він був відкритий для відвідувачів і, стерoризувавши доглядачів, зняли картини зі стіни та відійшли.

Досі немає сліду ані злочинців, ані картин.

Продовжується напруження між Білим Домом і ФБІ

Вашінгтон. — Офіційні чинники у понеділок, 24-го березня, повідомили, що минулого місяця Білий Дім звернувся до ФБІ за будь-якою інформацією в їхніх папках про намагання Пекіну впливнути на американську політику, але директор ФБІ Луїс Фрі відкинув це прохання.

За інформацією до ФБІ для державного секретаря Меделин Албрайт, котра вибиралася з офіційними відвідинами до Китаю, звернувся Чарлс Рафф, новий адвокат Білого Дому. У своєму листі з 18-го лютого до Джеймі Ґорелік, заступника генерального прокуратора, Ч. Рафф просив будь-яких інформацій від ФБІ про діяльність китайських чиновників і громадян і їхніх незаконних грошових датків в американську політичну передвиборчу кампанію. Цих інформацій, як підкреслив Ч. Рафф, він просив в імені Ради крайової безпеки і в тому не було нічого надзвичайного, бо в листі зазначувалось, що Білий Дім цікавився тільки діяльністю китайських громадян, а не американців.

Відповідь з потрібними інформаціями та за згодою Департаменту юстиції була готова, але Л. Фрі, котрий тоді був на Близькому Сході, не дозволив на видачу будь-яких інформацій Білому Домові в цій справі. Він вирішив діяти згідно зі своїм попереднім рішенням не видавати жодних інформацій в цій справі нікому в Конгресі, ані в Білому Домі, побоюючись, що їх можуть побачити небажані особи і тоді ФБІ знову будуть критикувати за видачу сенситивних інформацій співробітникам Президента.

Відмова директора ФБІ дати потрібні інформації Білому Домові тільки підкреслює існуючу напружену ситуацію між Білим Домом, Департаментом юстиції та ФБІ, яка ще більше загострилася з приводу слідства про можливі китайські впливи на американську політику.

Телекомпанія не дотримувалася закону

Київ (УНІАР). — Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення на засіданні, яке відбулося 20-го березня, розглянула проблеми та перспективи мовлення на другому крайовому каналі телекомпанії "Студія 1 плюс 1".

В ході обговорення порядку мовлення та дотримання компанією ліцензійних умов було встановлено невиконання цією телевізійно-радієвою організацією взятих зобов'язань щодо співвідношення демонстрованої національної та зарубіжної відеопродукції. Як засвідчує аналіза, на сьогодні в загальному обсязі мовлення "Студії 1 плюс 1" частка національного продукту не перевищує 20 відсотків.

Національна рада запропонувала згаданій телевізійній компанії привести свою діяльність у відповідність із статтею 8 закону України про телебачення та радіомовлення.

Відбувся перший семінар із питань мови для журналістів

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Тут в приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевченка відбулася в неділю 9-го березня перша майстерня для українських журналістів східнього побережжя, спрямована проти „шовкової русифікації" та засмічення американізмами. У кількагодинній майстерні взяло участь 20 представників української преси. Найчисленнішою була участь членів редакції „Свободи" під проводом головного редактора Зенона Снилика. Були присутні українські журналісти з редакцій „Народної Волі", „Нашого Голосу", „Нашого Життя" та зацікавлені питаннями правильного уживання української мови представники головного проводу Українського Пласту, заступаючи перешкоджених віддаллю редакторів пластових журналів.

Частина учасників першого семінару для справ мови в часі зайнять (зліва): З. Снилик, В. Романюк, Р. Юревич, І. Чабан.

Семінарем провадила проф. Лариса Залеська Онишкевич, а доповідачами були проф. Наталія Пазуняк, проф. Мирослава Знаєнко, проф. Ася Гумецька і дві стипендистки

(Закінчення на стор.3)

У СВІТІ

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ АЛ ҐОР у понеділок, 24-го березня, прибув до Пекіну з офіційними відвідинами, де має в пляні порушити з китайськими лідерами важливі спірні питання, серед них і справу людських прав. Одначе метою цих відвідин віцепрезидента є наладнати існуючі напружені відносини між обидвома країнами та промостити шлях для обміну президентських відвідин. Перед прибуттям до Пекіну А. Ґор відбув 24-годинні відвідини в Японії, де відкрито заявив, що ЗСА мають намір дальше втримувати теперішню кількість війська в Японії та інших країнах Азії та підкреслив, що Японія надальше залишається головним союзником ЗСА в Азії. Крім Японії та Китаю, віцепрезидент відвідає також Південну Корею.

ЧЕЧЕНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Аслян Масхадов у середу, 19-го березня, повідомив про склад свого нового уряду та створення національної гвардії. А. Масхадов, якого значною більшістю обрано президентом країни минулого січня, залишив на місці міністра внутрішніх справ Казбека Махачева та керівника державної нафтової компанії Хозгахмеда Яріханова. До нового уряду президент А. Масхадов назначив також деяких прихильників повстанського провідника Шаміля Басаєва, на міністра економіки призначив Ісу Астамірова, а на міністра культури місцевого актора та вмілого повстанського провідника Ахмеда Закаєва. Крім того, він підписав указ про створення національної гвардії з рядів „найбільш активних учасників війни" проти Росії.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ державних урядовців найбільшою перепоною у боротьбі з наркоманством, є корупція місцевих, стейтових і державних урядовців на американсько-мексиканському кордоні. На цьому 2,012-милевому кордоні від місцевости Бравнсвілл у Тексасі до Імпіріял Біч у Каліфорнії, не зважаючи на новостворені посилення догляду кордону, успішне перепачковування наркотиків є на денному порядку. Згідно з документами Державної адміністрації боротьби з наркоманством, великою причиною тієї успішности є можливість підкупства мексиканськими торгівцями наркотиків імміграційних і прикордонних інспекторів, поліціянтів прикордонних і місцевої влади прикордонних американських місцевостей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Зі своїми боротися легше, ніж з ворогами

З наближенням нових виборів в Україні у національно-демократичних організаціях почалися нові конфлікти : соціял-демократи розкололися на дві партії. Кілька спроб зробити переворот в ХДПУ врешті закінчилися остаточним усуненням Віталія Журавського від керівництва партією та поділом її на УХДП та ХДПУ.

І ось прийшла інформація про конфлікт у найпрестижнішій і найшанованішій організації — Українській Республіканській Партії. Минулого року в керівництво партією, на пропозицію Л. Лук'яненка, прийшли політики молодшого покоління. Очікувалося, що з їх приходом УРП активізує свою діяльність, бльокуючись з Рухом та іншими національно-демократичними організаціями. Однак нові керівники не виправдали надії. Вони розвалили парляментарну фракцію "Державність", зруйнували видавничу справу партії, а тепер виключили з УРП кількох її засновників, тобто колишніх совєтських дисидентів-політв'язнів. Як сказав голова УРП Богдан Ярошинський, "вчорашні таланти руйників імперії вже непотрібні". Виключення їх з партії Ярошинський пояснив так: "Ми вели рішучу боротьбу з компонентами владних структур в УРП", які, мовляв, загрожували перетворити партію "в кишенькове, ручне знаряддя владних структур".

Нам з-за океану важко розібратися в таємних внутрішніх партійних течіях, але виглядає, що молоді політики надійно засвоїли імперські способи "чистки" своїх рядів від тих самих людей, від яких "очищала " суспільство комуністична імперія. Вони успішно нищать те, що зробили їхні попередники і за що віддали життя Василь Стус, Анатолій Марченко, Юрій Литвин, Олекса Тихий, Гелій Снєгірьов та багато інших українських патріотів. Водночас не помітно, щоб ці молоді керівники УРП мали такі ж успіхи у боротьбі з ворогами української держави.

Зрозуміло, що демократи, на відміну від комуністів, не мають шпигунської мережі в усіх установах та організаціях, щоб усе контролювати і, приймаючи нових людей до партії, ретельно перевіряти хто є хто. Отже прихильникам імперії не так і важко "перефарбуватися" та увійти в довір'я і навіть опинитися в керівних органах, щоб пізніше розпочати свою руйнівну справу. Це є "Ахілесовою п'ятою" демократії, але це й відрізняє її від підступної тоталітарної влади.

Відомо, що колишній СССР неодноразово здійснював державні перевороти в інших державах. Якщо їх вдавалося здійснити в далеких краях, то Україна — поруч і в ній живе 12 мільйонів росіян. Отже знайти підривників української незалежности неважко навіть серед керівників.

Свідченням цього є недавнє повідомлення газети "Незавісімость", до редакції якої надійшли документи "про антиукраїнські переговори" представників одного з українських парляментаристів з керівними особами чужої держави. Документи свідчать, що певні закордонні сили погодилися на фінансування виборчої кампанії неназваного газетою політика в Україні та заходів, спрямованих на дискредитацію і усунення Президента України Леоніда Кучми. В інформації сказано, що спеціяльна група у спецслужбі чужої держави готує дезінформацію і оплачує поширення її в пресі. Йдеться про звинувачення в корупції людей з найближчого оточення Президента з наступним викидом інформації, яка повинна спричинити справжній "вибух". Автори повідомлення твердять, що імена змовників їм відомі, але вони не розголошуються в інтересах слідства та в інтересах національної безпеки.

Про підготову до широкого наступу на українську державність свідчить також і активізація діяльности Православної Церкви Московського Патріярхату в Україні, а також усіх лівих організацій. Щоправда, авторитет комуністів поволі падає, але імперіялістичні сили доволі міцні в Україні, оскільки відчувають велику підтримку з боку своїх однодумців за кордоном, можливо, не лише моральну. Маючи великий досвід, імперська розвідка б'є по найголовніших центрах.

Саме тут, на нашу думку, криються причини розколу в державницьких організаціях. В цій ситуації важко когось у чомусь звинувачувати. Мудрі керівники в таких випадках не шукають винуватців серед своїх. Вони добре зважують усі за і проти. Молодості ж важко бути мудрою, так само, як демократії важко розпізнати провокаторів.

Микола Світуха

ЯКА РОЗВ'ЯЗКА ПРОБЛЕМИ ЧОРНОБИЛЯ?

Одинадцять років після катастрофи в Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС), коли радіоактивні хмари нанесли тривалої шкоди Україні і викликали тривогу в цілій Европі, проблема повної ліквідації наслідків аварії і закриття цілого комплексу чорнобильських реакторів не знайшла ще своєї задовільної розв'язки. Під натиском західніх держав „великої сімки" Президент Кучма взяв зобов'язання закрити ЧАЕС до 2000 року під умовою, що Україні буде виділена фінансова допомога потрібна для складного процесу запевнення безпеки виведених з дії атомових реакторів і враховуючи потребу забезпечити постачання електроенергії населенню України.

Контроверсійний рапорт

Найновішою перепоною в процесі переговорів став контроверсійний рапорт приготований битанськими експертами атомної енергетики для Европейського банку реконструкції і розвитку (ЕБРР). Вони твердять, що банк не повинен виділити Україні позички в сумі одного більйона долярів для викінчення будови і пущення в дію двох реакторів в Рівенській і Хмерльницькій АЕС, хоч будову тих реакторів уважають на 70 відс. закінченою. Згадані експерти твердять що в наділюванні позичок ЕБРР має керуватися критерієм найменше коштовних розв'язок, а тому він не повинен фінансувати роботи над незакінченими двома реакторами як такими, що будуть зайвими, враховуючи, що 55,000 меґаватів (мв.) потужности всіх електростанцій України вже тепер на два рази перевищує попит на електроенерґію навіть у зимовий час.

Хоч висновки авторів рапорту ніяк не перерішують питання міжнародного фінансування робіт для закриття Чорнобиля, їх слід уважати симптомом багатостороннього натиску на міжнародні установи не фінансувати розбудови атомних електростанцій в жодній країні. Щобільше, не є секретом що натиск на закриття ЧАЕС є лише частиною ширшої кампанії, ціллю якої є виведення з дії, через їх нестабільність, всіх 26 атомних реакторів чорнобильського типу (відомих як РБМК), які були побудовані совєтською владою в Україні, Росії, Латвії і Болгарії. Таке бажання є далеке від дійсности, як це ілюструє факт, що в Росії працює дев'ять атомних електростанцій з 29-ма реакторами, хоч більшість з них це реактори новішого типу відомі як ВВЕР-1000. Все ж крім ідентичних реакторів біля Ст. Петербурґа, продовжується праця над закінченням реакторів типу РБМК в Курській і Смоленській АЕС. В Латвії два реактори цього ж типу постачають 85 відс. електроенерґії країни, отож про їх передчасне закриття не може бути мови.

Вправді був врахований факт, що більшість держав не зможе виключити свої атомні реактори з дії побудови нових теплових електростанцій, а для цього потрібно великих фондів і довшого часу. Саме тому в ЕБРР було створено окремий фонд „Атомної безпеки", яким фінансують технічні роботи, потрібні для тимчасового підвищення безпеки діючих реакторів типу РБМК.

Коментуючи рапорт британських експертів, відомий журнал „Економіст" поспішився з рекомендацією, що уряди „великої сімки" повинні відкликати своє зобов'язання надати фінансову допомогу Україні для закінчення будови реакторів Рівенської і Хмельницької АЕС. Готовість фінансувати ці роботи журнал розглядає як жест в сторону атомної індустрії Заходу, яка сподівалася багатомільйонових контрактів. Хоч треба признати, що критика щодо неекономічного використовування електроенерґії і марнотратства інших енерґопродуктів в Україні не є безпідставною, то висновки редакційної статті про те, що Президент Кучма наче б то використовує „атомний шантаж" в намаганні виманити більшу фінансову допомогу Заходу є цілком безпідставні. Автори просто не розуміють справжньої ситуації в Україні.

Корінь проблеми

Корінь проблеми в тому, що британські консультанти не врахували кількох важливих факторів енерґетичної ситуації. Говорити про потужність українських АЕС в 14,000 мв. можна радше як про теоретичне поняття. Відмінну дійсність яскраво ілюструє факт, що із чотирьох реакторів Чорнобиля тепер працює лише третій реактор. Навіть і він може бути зупинений за кілька місяців через недостачу пального, постачання якого з Росії є ненадійним.

В наслідок пожежі реактор ч. 2 був вилучений з дії ще в 1991 році, а реактор ч. 1 в листопаді 1996 року. Як відомо, реактори Запорізької і Миколаївської електростанцій були також періодично вилучувані з дії через технічні недоліки. Хоч пересічно всі атомні реактори разом постачають 40 до 45 відс. потрібної Україні електроенерґії, то, як виказує світова практика, дійсна продуктивність атомних елекростанцій ніколи не дорівнює їх теоретичній потужності.

Не менш важливим фактором є проблема доставки палива для українських теплових електростанцій, які у великій мірі залежить від постачання російської нафти і газу. Проблему задовження України за імпортовані енерґоносії не можна зліквідувати через те, що багато промислових підприємств і велика частина населення не платить за доставлену їм електроенерґію. Що така ситуація сприяє марнотратству енерґоресурсів — це загально відомо, але поза проголошенням загальних декретів Уряду, дотепер зроблено мало поступу для скріплення контролі і дисципліни.

Навіть ті електростанції, які полягають на доставу українського вугілля, завдяки критичній ситуації неплатежів, не працюють на рівні їх потужности. Не можна також іґнорувати коштовних наслідків занечищення довкілля, що є характерним явищем в реґіонах таких теплових електростанцій.

Найбільше ефективний шлях, який був одобрений речниками „великої сімки" в грудні 1995 року після кількох років переговорів, передбачував надання Україні допомоги в сумі 2.3 блн. дол., з чого 1.8 блн. дол. як довгореченцеву позичку. Зобов'язання в меморандумі підписаним Україною ще 20-го грудня 1995 року про закриття Чорнобиля „в найкоротшому можливому речинці" є настільки загальним, що його інтерпретують як відкриту можливість вирішити питання остаточної дати закриття ЧАЕС залежно від потреб економіки України.

Непродумані висновки

Заява проголошена „великою сімкою" 20-го квітня 1996 року після їх останньої зустрічі з Президентом Кучмою щераз потвердила їх „зобов'язання повного здійснення" умов меморандуму і „близької співпраці з Україною і міжнародними банками розвитку" для здійснення заходів передбачених Україною.

В розмовах між представниками „великої сімки" і України, які тривали кілька років, розглядалися різні можливі варіянти вирішення проблеми закриття Чорнобиля. Всім повинно бути ясно, що у вибраному варіянті перехрещуються перспективи, які вважаються економічно можливими з геополітичними інтересами України в питанні енерґетики. І якраз таке поєднання різних факторів, а не непродумані висновки британських консультантів, мусять лягти в основу остаточної розв'язки проблеми Чорнобиля.

Ще не будись, Тарасе!

На Вкраїні сурми грають,
Нас до бою закликають...
...Встань, Тарасе, пробудися,
На свій нарід подивися:
Як Твій нарід тут бідує
І по тюрмах голодує...
(Це слова пісні, котру співали
у роки Другої світової війни).

Отак співали ми, долаючи тривогу
В тяжкі роки минулої війни,
ми кликали Твій дух на допомогу,
ми вірили у Твої віщі сни.

Дуже багато часу вже пройшло відтоді,
десятки років вже перепливли,
відбулись катаклізми у природі,
які й людей боляче досягли.

Щоправда, Україна вже вільною стала,
І рідний стяг вже майорить вгорі,
І визнана у світі як держава,
що з владою своєю на чолі...

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Справедливий вимір кари

У „Свободі" ч. 317 з 13-го листопада 1996 року читаємо коротку замітку п. з. „Чесна пригадка" авторства о. Мирослава Глинського.

Шановний автор починає свою статтю: „Хоч це є відомі справи і особи, які без найменшого почуття совісти винищували наших чесних і розумних людей, владик і священиків, ще до сьогодні є членами українського Уряду вже в нашій вільній державні, а ім'я їм московські номенклятурники".

Дальше автор дивується українським державним провідникам, що вони толерують тих великих злочинців супроти нашого народу, тепер влаштованих на високих і добре оплачуваних постах в Уряді України, замість сидіти за ґратами за скоєні тяжкі злочини над нашим народом.

Автор вірить, що тих злочинців не мине справедлива Божа кара і нагадує керівникам Уряду України, що Бог може карати і тих, хто толерує злочинність.

Я вповні згідний з шановним автором, що злочинці повинні бути вже давно справедливо покарані за свої жорстокі вчинки над невинним і безборонним українським народом.

Слід згадати, що ці „людці", про яких мова понад п'ять років тому мабуть голосували проти відлучення України від Росії і від того часу працюють на шкоду української самостійної держави, ведучи інтенсивну пропаґанду за відновлення совєтської України. Від довшого часу вони вели затяжну боротьбу проти Конституції України, а у висліді відмовляються присягати на вірність українській Незалежній Самостійній Державі. Мало того, вони продовжують вбивати і тепер чесних українських громадян та обкрадають Україну, за що їх ніхто не притягає до відповідальности. Виглядає, що вони контролюють владу.

Така чудасія має місце лише в українській державі. Подивімся на інші сусідські держави: Польщу, Румунію, Мадярщину, Чехію, Словаччину та малі балтійські держави. Вони рівнож п'ять років тому позбулися опіки старшого північного брата. В них існує порядок. Їхні злочинці і коляборанти вже давно покарані. Вони покарані не за це, що були комуністами, а за заподіяні злочини. Так повинно бути і у нас.

У їхніх державах на керівних провідних постах ми бачимо і комуністів, але вони перш за все почувають себе поляками, мадярами, чи литовцями, а щойно тоді комуністами, а у нас навпаки. Недавно ми чули і бачили та телевізії виступ польського президента Кваснєвського, який сказав: я був комуністом і соціялістом, але вмирати буду польським патріотом. А наш Олександер Мороз?

Мені, як колишньому воякові УПА, не десятки, а сотні разів доводилося бути наочним свідком закатованих по-звірському українців різної статі і віку, включно з малими дітьми. Нераз ми чули розпачливе голосіння уцілілих родин над змасакрованими родинами: „Боже! Тебе мабуть нема на світі, коли допускаєш до такої загибелі невинних і безборонних людей!"

Це робили війська НКВД, які сьогодні, як ветерани Другої світової війни отримують не малу допомогу від влади. Але такої допомоги не удостоїлися воїни ОУН–УПА, які боролися з німецькими і російсько-большевицькими зайдами, за що ще відбули по 25 років каторги по різних Воркутах чи Колимах, звідки деякі повернулися цілковитими каліками.

На мою думку, подібні вимоги щодо справедливого покарання винних злочинців до Уряду України повинні ставити наші громадсько-політичні установи, як і церковні провідники. Треба надіятися, що такі домагання Уряд України візьме до уваги.

Михайло Ковальчин
Філядельфія, Па.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Марта Рідна

Великдень у Відні

(Спомин)

II

* * *

Великдень. Неділя вдалась напричуд гарна. А чи радісна?!! Я вибралась до церкви ранком, думаючи, що все таки потраплю на Службу Божу. Йшла задумано, не звертаючи уваги на оточення.

— Постой! Гальт!

Переді мною стояли два совєтські вояки. Один з них простягнув до мене лопату, а другий намагавсь припняти на плечі свастику. Щойно тепер я помітила, що вулиця завалена руїнами і при їх очищенні працює гурт людей, переважно старших, пригорблених, пригнічених, з інтеліґентними обличчями, у кожного на плечах такі ж самі нашивки „гакенкройців".

Секунда надуми і я твердо сказала:

— Мені лопату?

— О, ізвінітє, я нє знал, что ви наша, — і відступив, а я поспішно стала йти.

Коли це почула за собою кроки.

— Не втікайте, я ж не чорт, — це кликав за мною цей другий вояк, який тримав гітлерівські нашивки в руці. Ми порівнялись. — Вот, інтєрєсно познакоміться з українкой, что ґаваріт мовою Франка. Я тоже українєц, — і по його обличчі промайнула усмішка.

— А українську мову ви знаєте?

— Да, нємножко. Хоча родивсь у Сибіру.

— А чому ж ваші батьки аж у Сибір заїхали?

— Ну, як вам сказати. Такі були тоді часи. Це ще ж у 20-их роках.

— Значить, ви із розкур...?

Мовчав, похилив голову і зідхнув.

— А куди ви так вранці поспішаєте?

— До церкви йду. Сьогодні Великдень. Чули таке слово?

— Да, чув. В Западній всі у церкву ходять. А дід розказував як вночі на Пасху попи Богослужбу служили, як у всі дзвони дзвонили. Все розказував дід і батько тоже.

— А пощо вам оці нашивки припинати людям на плечі?

— А ґерманьци нашим тоже пришивали.

— А як хто краде, то й мені красти?

Підніс голову, помовчав хвилину і гордо продовжував:

— Ех, коли б ви знали, що ці ґерманьци в нас робили, як вони людей стріляли, вішали... Якби ви знали!.. Так їм і треба, — повів рукою по звалищах. Очі його вже займались полум'ям гніву і ненависти. Всім приблудам геть із нашої батьківщини... з України, — додав тихіше, і розмова урвалась.

Але тільки на короткий час.

— А коли на родіну уєзжаєте?

— Не знаю, транспорту немає.

— Да, будєт, напевно будєт... Но вас усіх перед тим заки на батьківщину, перевірить треба, в таборах.

— В яких таборах? —

— Ну, звичайно, в наших.

— Де ж ті табори?

— Дальоко, — і рукою вказав на схід, а погляд його темних очей різко вп'ялився в моє обличчя. Наші очі зустрілись і хвилину задержались... — А як ідете у церкву, так і за мене по... згадайте...

І витягнув до мене руку. Це була м'яка рука інтеліґента.

— Прощавайте.

— Дякую, — прошепотіла я і ми розійшлись.

Служба Божа кінчалась. В церкві, крім мене, був ще тільки один середнього віку чоловік. Ні святкового освітлення, ні радости Христового Воскресіння. Я впала навколішки в куточку біля дверей і гаряче молилася до Всевишнього, щоб послав мені думку, як вирватись із оточення, в яке попали всі ми, українці у Відні. Ясний промінь сонця впав крізь вікно і золотою смужкою відбився і в мій куточок.

А коли сідоголовий священик після Богослужби слабим голосом почав співати „Христос Воскрес", я вже сповнена надії співала разом із ним.

* * *

Гей, скільки то років пройшло від цього пам'ятного Великодня! Але кожного року, коли на Великдень складаємо собі святкові побажання і згадуємо своїх найближчих, в мене перед очима з'являються і ці постаті українських вояків із совєтської армії, з яких один ділився з дітьми останнім куском хліба, а другий кивком руки і очима натякав на дійсність, яка нас чекала. Та над усе я й досі чую його слова... „всім приблудам геть з України".

Припадок це чи дійсність?! Відкриваю збірку Василя Симоненка і читаю:

„Пощезнуть всі перевертні й приблуди
І орди завойовників-заброд...
Ніхто не перекреслить мій народ..."

Невмируща живучість української людини!

Гімназія в Черкасах стала асоційованою школою ЮНЕСКО

Майбутнє України залежить від того, якими виростуть її діти. Тому українська інтеліґенція дбає про створення нової школи, здатної дати молоді всебічні, глибокі знання, громадську свідомість, любов до свого народу. Такою школою усе виразніше стає міська гімназія у Черкасах. Її учні беруть участь у ряді міжнародних програм, а наприкінці минулого року гімназію включено до проєкту асоційованих шкіл ЮНЕСКО „Людина і навколишнє середовище". Навчання у гімназії ведеться двома мовами — українською та англійською, але охочі вивчають ряд інших мов, зокрема польську у турецьку. З дітьми працюють 30 вчителів англійської мови, серед них викладачі з англомовних країн. Кращі учні навчаються у школах ЗСА і Англії. В гімназії діє Мала академія англійської мови, члени якої опрацьовують досить складні філологічні теми та пишуть навчальні посібники.

Гімназія має ряд інших напрямів учнівської діяльности — група „Екологія" співпрацює з міжнародною організацією „Global Ratification and El ections Network", стала співзасновницею Міжнародної громадської асоціяції „Пізнай світ". Учнів навчають бальових танців. Серед них чимало обдарованих поетів. Черкаські гімназисти здобули відзнаки на міських конкурсах з історії, української мови та літератури, біології, географії, правознавства.

Один з шляхів виховання молоді — її спілкування з англомовними ровесниками. У цьому і ви можете допомогти, коли напишете до Черкаської міської гімназії. Її адреса: вул. Кірова, 68, Черкаси, 257000, Україна. Там вчаться Наталя Рибалко, Леся Строкач, Тарас Коваленко, Ольга Кесарчук, Катерина Рудакова, Дарина Бутич, Олександер Луговський, кількасот інших дітей. І кожен радітиме листом з Америки. Напишіть їм — це теж поміч у становленні незалежної України.

Лев Хмельковський

У ПЕКІНІ, СТОЛИЦІ КИТАЮ, в середу, 19-го березня, розпочато американсько-китайські переговори у справах ядерної технології та питань збройної контролі. Асистент заступника секретаря Державного департаменту Роберт Айнгорн є керівником американської делеґації під час цих триденних переговорів, які також заторкнуть справи хемічної зброї та ракетної технології. Одначе головною точкою буде питання про те, в який спосіб ЗСА могтимуть відновити підписану з Китаєм угоду в 1985 році, про співпрацю в ділянці мирного ужитку ядерної технології.

Ще не будись...

(Закінчення зі стор. 2)

Але садків вишневих коло хат немає,
вони всихають, плодів не дають,
усе від хемікатів пропадає,
хрущі в садах давно вже не гудуть.

Дівчата, з хлопцями йдучи, вже не співають,
не вміють, і не можуть, й не хотять...
лише старенькі бабці пам'ятають,
що про минуле в піснях гомонять.

Давно у нас не чути співу соловейків,
бо їх нема, усі перевелись,
від диких ревів псевдомузикантів
в безлюдні хащі жити подались.

Такі часи тепер, що майже все змінилось
в житті людей: і навики, й думки —
Стремління до волі навіть притупилось,
багато чого роблять навпаки.

Якась частина люду за ярмом скучає,
без кнута, бачте, нецікаво жить:
ніхто не лає, в тюрми не сажає —
страху нема й не хочеться робить.

На жаль, не всі шанують свою рідну мову —
співучу, солов'їну, від батьків...
вони волюють „цвенькать" по-чужому знову,
бо бач, це кажуть, мова селюхів.

Мабуть, Тебе не слід, Тарасе, турбувати,
бо рано ще тривожити Тебе, —
щоби державу сильну збудувати —
часу й зусиль багато треба ще.

Тож не будись, Тарасе, поки в нас незгоди,
нам нічим похвалитися Тобі.
Дасть Бог — збудуєм вільний храм свободи —
Тарасе, встань!! — гукнемо вже тоді.

Лідія Дудчук,
Стрий

ПРИЯТЕЛІ РУХУ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ

— запрошують —

українське громадянство Нюарку і околиці

на ДОПОВІДЬ

яку виголосить

д-р ЮРІЙ ГАЄЦЬКИЙ

професор Могилянської Академії в Києві,
науковий співробітник Українського Наукового Інституту
при Гарвардському Університеті

на ТЕМУ:

ОГЛЯД КУЛЬТУРИ ТА ОСВІТИ В УКРАЇНІ ЗА 1996 РІК

Після доповіді запити і дискусія

П'ятниця, 4-го квітня 1997 р. о год. 7-ій веч.

в церковній залі УКЦеркви св. Івана Хрестителя
при Сенфорд авеню, Нюарк, Н.Дж.

(Паркувальна площа буде під охороною)

Український фестиваль і виставка в Клівленді

9-го березня ц. р. заходами Українського Архів-Музею в Клівленді і при співпраці Природного музею та під патронатом УЗО великого Клівленду відбулися в приміщеннях Природного Музею в східній частині Клівленду Український фестиваль та виставка українських експонатів, як писанки, різьба, емалі, вишивки тощо. Офіційна дата заснування Українського Музею припадає 28-го лютого 1952 року, тобто тому 45 років. Сама ідея і праця заснування цього першого пластового музею належать до видатного пластового та громадського діяча пл. сен. проф. Леоніда Бачинського. Дальшими керівниками музею були д-р Олександер Фединський, Степан Кікта, а останньо молодий і енерґійний мґр Андрій Фединський, син д-ра Олександра. Молодий Фединський зумів зорганізувати коло себе ефективний штаб працівників. Музей-Архів має рідкісні і цінні експонати і перейшов у себе на модерну комп'ютерну систему, втішається відвідувачами не тільки українського походження. Тут можна знайти наукові джерела для студентів наукових праць, дисертацій, симпозіюмів тощо. Це кузня науки і знання.

Архів-Музей зберігає духовий ланцюг нашої історичної тяглости. Бо людина, яка не шанує своєї минувшини, традицій і свого кореня, — не варта майбутнього. Ще перед концертовою частиною в програмі фестивалю Дж. Бохар, Катерина Мартинюк-Бісселл і Л. Гуперт на станках практично демонстрували техніку малювання писанок, раді служити інформаціями для гостей. При нагоді фестивалю можна було заразом оглядати цікаві експонати зоологічно-ботанічного світу.

В одній зі заль Природного Музею, о год. 1:00 з полудня відбувався Ляльковий Театр—Показ, в заряді членок 8-го Відділу Союзу Українок Л. Гафткович та інших, а також читання байочок І. Франка в заряді І. Махлай та Л. Мойсеєнко. Можна було спостерігати вдоволені та розсміяні личка та палаючі очка дітвори. В окремій залі на першому поверсі були естетично розміщені на стінах і столах майже 400 колоритних писанок праці Тані Осадци, дійсно по-мистецьки розмальовані.

Концертову частину відкрив директор Українського Архіву-Музею в Клівленді мґр Андрій Фединський, котрий вітав численних гостей та проводив програмою. Першою точкою в концертовій частині був виступ танцювального ансамблю молоді вже другої генерації „Каштан". Початково дівчата і хлопці, в гарних вишиваних строях, хороводом вітали публіку традиційним звичаєм, короваєм з рушниками на таці, виконали кілька групових танців.

Відтак А. Фединський попросив до слова д-ра юриста і диригента капелі бандуристів ім. Т. Шевченка Олега Махлая, котрий розповів про значення музики і співу для народу, а спеціяльно гри на бандурі, яка є українським національним інструментом. Кобзарі-бандуристи в Україні оспівували нашу історію, неволю, боротьбу та перемоги над ворогом. Цей інструмент сягає ще дуже давних часів. Сам дириґент бандуристів О. Махлай відспівав релігійно та з чуттям і доброю інтерпретацією пісню „Через поле широкеє", при власному акомпаньяменті на бандурі. Якраз змістом, композицією та виконанням ця пісня дуже підходила до передвеликоднього часу. Брат Олега, д-р Тарас Махлай, відіграв віртуозно на бандурі композицію вже покійного Григорія Китастого колишнього дириґента. Опісля брати Махлаї, в товаристві молодого бандуриста Андрія Бебка, відіграли на бандурах пісню „Гомін степів", муз. Г. Китастого. В їх виконанні ввижалися повів вітрів, широкі степи, тупіт коней, які мчать наввипередки. Далі октет співаків, включно з вищезгаданим тріо бандуристів і також хористами, в гарних естетичних вишиваних строях відспівали кілька пісень, які прозвучали мелодійно і здисципліновано. На кінці свого виступу заспівали весело та ритмічно пісню „Закувала сива зозуленька" та „Наливаймо, браття". Одним з хористів був д-р-дентист Ігор Махлай. Як бачимо, брати Махлаї тримаються дружньо і в єдності.

Варто зазначити, що ціла капеля бандуристів ім. Т. Шевченка під музикальним керівництвом молодого дириґента д-ра О. Махлая завзято працює над новим репертуаром і плянує на осінь ґастролі по більших містах ЗСА і Канади. Належиться признання керівникові Українського Архів-Музею в Клівленді А. Фединському за зорганізування цього успішного Українського фестивалю, як і багато інших імпрез Музею в минулому та вже запланованих на майбутнє. Громадянство Великого Клівленду, як і в загальному, повинні підтримати Архів-Музей, і його почини морально і матеріяльно та поповнювати його членство.

Д-р Володимир Боднар

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

стипендії Фулбрайта з Києва, що тепер студіють в Колюмбійському університеті — Антоніна Березовенко і Олена Бех.

Після вступного слова та пояснень ведучої майстернею, поодинокі прелеґентки подавали на прикладах із преси зразки неправильностей, що тепер трапляються часто з цієї причини, що досі ще не узгіднено якого українського правопису слід придержуватися і які зміни схвалено на дотеперішних конференціях у справах мови, що їх проведено вже на різних наукових зібраннях, зокрема на конференціях АААСС в ЗСА, а недавно на 3-му Конґресі Міжнародної асоціяції україністів у Харкові. Хоча там вирішено пробробити вже певні зміни у правописі, постановлено однак притримуватись харківського правопису схваленого у 1929 році, а скликати другу мовну конференцію в 1997 році. Прелеґентки подали слухачам усі тепер прийняті зміни в нашому правописі, зокрема, що торкаються літер „г" і „ґ" та писання в пресі чужих слів і назв. Майстерня пройшла незвичайно корисно для її учасників та дала їм багатий матеріял для використання.

Зустріч пластунів

Координаційна рада, Організаційний комітет пластунів, які перебували в довоєнні роки в таборі „Остодір" (відпочинкова вілля Митрополита Андрея Шептицького) біля села Підлютого в Рожнятківському районі Івано-Франківської области, проводить світовий збір і зустріч пластунів у липні 1997 року.

Всіх, хто бажає взяти участь у зустрічі, просимо надсилати листи до 1-го травня 1997 року на адресу: Любомир Захаріясевич, вул. Пулюя, 9/59, 284003, м. Івано-Франківське, Україна.

Шевченківська конференція НТШ Канади

В неділю, 16-го березня ц. р., в залі Канадсько-Української Мистецької Фундації відбулась святочна конференція НТШ Канади для вшанування пам'яті Тараса Шевченка. Конференцію відкрив голова товариства д-р Володимир Мацьків, а провадив нею д-р Василь Верига. Програма складалась із чотирьох доповідей та вручення грамот почесним і дійсним членам та членам-кореспондентам.

Д-р Ірина Гузар дещо віддійшла від запланованої теми „Шевченко і Ґете", щоб заперечити тези, що недавно появились в статті проф. Григорія Грабовича, а саме, що Шевченко був мітотворцем і анархістом. В дискусії проф. д-р Петро Біланюк повернувся до головної теми і описав кілька паралелей між двома ґеніями — Шевченком і Ґете.

В доповіді „Романтизм у творчості Шевченка" д-р Галина Мухин зосередила увагу на понятті романтичної іронії. Після описової дефініції цього поняття вона подала точну аналізу Шевченкової іронії в поемах „Перебендя" і „Наймичка". Тема була ясно і цікаво розвинена.

Проф. Микола Павлюк в своїй короткій доповіді поінформував слухачів про працю, яку тепер підготовляє до друку в співавторстві з д-ром Іваном Робчуком: „Хрестоматію українських говірок в Румунії". Польові дослідження, на яких основна ця важна праця, були проведені в 50-ти селах Румунії в 60-их роках.

Д-р Орест Павлів обдарував авдиторію приємною несподіванкою: доповіддю про найактивніший період в творчому житті Тараса Шевченка. За три місяці, від жовтня до грудня 1845 року, поет створив кілька шедеврів, як, наприклад, „Катерина", „Великий льох", „Три літа" і „Заповіт". Д-р Павлів з прикметною йому красномовністю і емоційністю передав ідейний зміст цих творів.

На закінчення конференції д-р Мацьків вручив грамоти новообраним почесним членам НТШ: Владиці Ізидорові Борецькому, о. д-рові Петрові Біланюку, д-р Олександрі Копач і мґр Аріядні Стебельській. Відтак 12 осіб отримали грамоти дійсних членів і чотири — грамоти членів-кореспондентів. Як зазначив голова товариства, НТШ Канади росте і міцніє.

Д-р Тарас Закидальський

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ ДАНИМИ дефіцит американської світової торгівлі збільшився у січні до 12.7 блн. дол., це являється найбільшою розбіжністю між імпортом і експортом від 1992 року, коли Департамент торгівлі прийняв нову методу обраховування міжнародної торгівлі. Це включає також 36- відсоткове збільшення дефіциту з Китаєм, і ще більше комплікує відвідини віцепрезидента Алберта Ґора наступного тижня до Пекіну.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

д-р

ІРЕНИ НАНИ САЛЯК

за упокій її душі будуть відправлені св. Літургії
в суботу 29-го березня 1997 р. в церквах:

Христа Царя у Філядельфії, Па о год. 9-ій рано:
св. Михаїла в Ню Гейвен , Конн. о год. 8-ій рано;
св. Трійці в Кергонксоні, Н.Й. о год. 8-ій рано;
св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й. о год. 9-ій рано;
св. Володимира в Гемпстед, Лонг Айленд, Н.Й.;
та в Мужилові і Дніпропетровську в Україні.

За спокій душі бл. п. Нани просимо про молитви .

РОДИНА

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашого дорогого і незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

Полковника

ПЕТРА ВОЙНОВСЬКОГО

будуть відправлені ПАНАХИДИ:

субота 5-го квітня о год. 1-ій по пол. біля могили на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.;

неділя 6-го квітня по Службі Божій в катедрі св. Володимира в Ню Йорку;

неділя 13-го квітня в катедрі св. Параскевії і в катедрі Успіння Богородиці в Чернівцях.

Просимо згадати покійного у своїх молитвах

РОДИНА

ПОДЯКА

в пам'ять

бл. п.

ЄВГЕНІЇ КОРЧИНСЬКОЇ

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім приятелям, знайомим і рідним за вислови співчуття, квіти та за участь в похоронних відправах.

Дякуємо всечеснішим отцям: о. Панчукові за уділення св. Тайн Єлеопомазання і о. Лаврентієві за участь в похоронних відправах.

Рівнож дякуємо Христині Навроцькій, Уляні Старосольській, Марійці Шуст і Миколі Галіву за прощальні слова виголошені після Парастасу.

Щиро дякуємо Теодозії Кічоровській за прочитання спомину з молодих літ покійної.

Особливу подяку складаємо С. і А. Секретам за довголітню поміч і приязнь до покійної.

Щиро дякуємо всім за щедрі пожертви.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

64-ий Відділ СУА, Віра Іваницька, д-р Іван і Олександра Кизики, д-р Тарас і Іванна Ганушевські, Стефан і Анна Секрети, Таїса і Ярослав Турянські, Ольга і Іван Близнаки, Ніна Більчинська, родина Сидоряк, Любомир і Стефанія Гуменюки, родина Пастушенко, Славко і Марійка Томоруґ, Інка Лозинська, М. і В. Стеці, Оксана Луцька, Дарія Дрождовська і Марія Свідрюк, Володимира Івануса, Люба Ярема, Марія Лозинська, Рома Даниш, Марія Абрамюк.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

по 100 дол.	д-р Іван і Олександра Кизики, Роман і Міра Кизики, Роман і Мотрія Слоневські;
по 50	Нестор і Марта Базарки, Неоніля Більчинська, д-р Тарас і Іванна Ганушевські, Микола і Зірка Галів, Володимир і Уляна Зінич, Аполонія Книш, Дмитро і Стефанія Косовичі;
по 30	Теодосія Кічоровська, Ольга Крижанівська;
по 25	64-ий Відділ СУА, Анна Алиськевич, Лідія Баранська, Лідія Крушельницька, Петро і Олена Кулинич, Юрій і Христина Навроцькі, Марія Палідвор, Патріярхальне Товариство, д-р Мирослав і Любов Прокоп, Любов Раковська, Слава Рубель, Марія Савицька, Ніна Самокіш, Стефан і Анна Секрети, Дана Чехович, Славко і Марійка Томоруґ;
по 20	Мирослава Вишивана, Іван і Василина Дмитрик, Володимира Івануса, Христя Карпевич,, Юрій і Дарія Костів, Іванка Левинська, Мирослав і Ярослава Пастушенки, Марія Підгородецька, Стефанія Пурій, Софія Салдан, Уляна Старосольська, Дарія Шепарович, Любов Ярема, Ярослава Стасюк, Галина Ціґаш;
по 10	Любомира Артимишин, Наталія Білоус, Наталія Крупська, Інка Лозинська.

Глибоко вдячна

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 22-го березня 1997 р. відійшла у вічність наша дорога СЕСТРА

бл. п.

ЮЛІЯ ДЕЙНЕКА

ПАНАХИДА і Заупокійна Служба Божа були відправлені при церкві св. Юрія у Йордвіл, Н. Дж.

ПОХОРОНИ відбулися у вівторок 25-го березня на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н . Дж.

У глибокому смутку:

ТАМАРА

ВІКТОР і РОМАН з родинами.

Ділимося сумною вісткою з українською громадою, що 12-го березня 1997 р. відійшла у вічність наша дорога МАМА, БАБУСЯ і СЕСТРА

бл. п.

АННА ВЛАСЕНКО БОЙЦУН

донька — АНЯ САВЕДЖ
сестра — КАТЕРИНА КОВШЕВИЧ
внуки — ЧАРЛС і МИХАЙЛО

...Тихо спи, без тривог,
тут є Бог, тут є Бог...

АСОЦІЯЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
Відділ Дітройт, Миш.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 8-го березня 1997 р. на 88-му році життя відійшов у вічність

сл. п.

МИХАЙЛО ДМИТРЕНКО

довголітній член АДУК, визначний мистець.

ПОХОВАНИЙ на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. в четвер 13-го березня 1997 р.

Синам Маркові, Орестові і дальшій родині висловлюємо щире співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА АДУК
Відділ, Дітройт, Миш.

В Університеті Західнього Онтаріо влаштовано виставку української церковної архітектури

Виставка в Західньому Онтаріо

Заходом Конґресу Українців Канади, Відділ Лондон, у порозумінні з Українським Студентським Клюбом при місцевому університеті в центральній залі просторої бібліотеки ім. Д. Б. Валдон, влаштовано репрезентативну виставку зразків української церковної архітектури, починаючи від раннього християнства в Україні почерез найстарші піонерські церкви в Канаді, багато з яких давно вже „осиротіли", до модерних стилів. Для кращого ознайомлення з нашими церковними стилями дуже корисними виявились стилістичні начерки з відповідними поясненнями й описами та територіяльною приналежністю, вказаною на мапі України.

Хоча виставка розпочалась вже на початку лютого, то з певних обставин офіційна церемонія відкриття відбулася в неділю, 16-го лютого цього року, при співучасти нашого громадянства, завжди прихильного нам голови Відділу Спеціяльних Колекцій бібліотеки, мґр Джона Латмана, автора багатьох книжок про канадську архітектуру, д-ра Євгена Рослицького, колишнього професора УЗО, та Богдана Стоділки від УСК. Невелику громаду присутніх привітав д-р Рослицький, стверджуючи, що це вперше в історії лондонського університету студенти, професори та інші мають нагоду познайомитися з українською церковною архітектурою як багатою частиною високої й передової на Сході Европи, та яка немало збагатила культурні надбання Канади.

„Всюди — від Атлянтійського океану до Бритійської Колюмбії — стоять українські церкви, як свідки нашого вкладу в багатокультурність цієї землі", — говорив він. У своєму слові мґр Латман високо оцінив нашу архітектуру, порівнюючи її з іншими европейськими. При тому запевнив, що виставка переконала його в тому, що йому конче є відвідати Україну, а зокрема Київ і Львів, наголошуючи, що, як читав він, Львів це найбагатше своєю архітектурною різноманітністю місто в Европі. Відтак, перетинаючи синьо-жовту стрічку, офіційно відкрили виставку. Потрібно при тому відзначити, що світлини церков, вівтарів, іконостасів та ікон по-мистецькому доповнювали естетично розміщені чудові вишивки, різьба та кераміка.

За влаштування виставки та великий вклад праці належиться признання голові лондонського КУК, працелюбній Л. Ковальчук, культурно-освітній референтці, Олегові Рослицькому з УСК, а зокрема доброзичливому мґр Дж. Латманові, як також лондонському КУК за покриття коштів виставки. Щедре спасибі належиться Владиці Юрієві з Торонто та д-рові Романові Єринюкові, ректорові Колегії св. Андрея Університету Манітоба, „Юніверзіті ов Манітоба Прес" та „Манітоба Іст Юропіян Герітедж Сосаєті-Юкраїніян Сектор" за їхню прихильність до організації запланованої виставки.

Приємно додати, що мґр Дж. Латман вже погодився на подібну виставку церков Онтаріо та зруйнованих комуністичними окупантами на всій етнічній території України, під кінець цього або початок наступного року.

ЄБГР

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 6-го КВІТНЯ 1997 р.

Чикаґо, Ілл. Повідомляємо, що Річні загальні збори 114 Відд. ім. св. Володимира за діловий 1996 рік відбудуться о год. 12-ій пол. в парафіяльній залі св. Володимира при 2250 В. Кортез. На порядку: звіти членів та вибір Управи. Присутність усіх членів обов'язкова. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, Загальні річні збори відбудуться годину пізніше. Після зборів — перекуска. За Управу Відділу: Іван Сірик — голова, Ольга Бережан — секретар.

ПАЧКА - 1

Мука - Flour	50 кг
Цукор - Sugar	25 кг
Гречка - Buckwheat	25 кг
Риж - Rice	20 кг
Олія - Cooking oil	3 л
Маргарина - Margarine	2 кг
М'ясні вироби - Canned meat	4 кг
Кава розчинна - Instant Coffee	200 г
Приправа до зупи - "Vegeta"	500 г
Згущене мол. - Sweet cond. milk	770 мл
ВАГА - WEIGHT	130.5 кг - 288 lbs
ЦІНА - PRICE	$214 Cdn. - $162 US
Доства	$10 Cdn. -$10 US

Достава грошей

US $	Service Charge
100.00	30.00
200.00	40.00
300.00	50.00
400.00	60.00
500.00	70.00
600.00	75.00
700.00	85.00
800.00	95.00
900.00	105.00
1000.00	110.00
2000.00	185.00

